

32. Till en blifvande lärarinna.

Kära Maria!

Du kan ej tro huru förvånad jag blef, då jag vid läsandet af ditt sista bref erfor ditt, såsom du säger, på fullt allvar fattade beslut att blifva lärarinna.

För att vara rätt uppriktig, så är det ej utan en känsla af vemod jag tänker på, att du, så obekant med lifvets allvarligare sidor och af naturen egande ett så vekt sinne, skall beträda en bana, som fordrar så mycket tålmod, så mycken ihärdighet och försakelse. Jag vill ej bedröfva dig eller nedslå dina förhoppningar om framgång, men jag får ej heller gifva näring åt dina illusioner, isynnerhet då du bedt mig att gifva dig del af min erfarenhet — hvilken dock visserligen är ringa — och att oförstäldt säga dig mina tankar i ämnet.

Du har, säger du, hört ordas så mycket om kvinnans lämplighet för undervisningskallet, att du slutligen kommit på den tanken att äfven du måste vara "lämplig" härför. — Har kanske ditt beslut stadgats genom de vackra loford, som vid Örebro folkskol-läraremöte blifvit af upplyste och för saken intresserade män uttalade med afseende på kvinnans verksamhet inom nämnde kall? Långt ifrån att vara likgiltig för dessa omdömen, tror jag dock vi böra vakta oss för att lämpa dem på oss sjelfva, menande det *vi alla* äro utrustade med gåfvan att undervisa. Kanske hafva de flesta kvinnor anlag härför? Dock ser det ut, att dömma af den sorglöshet med hvilken man i våra dagar kastar sig in på undervisningens område, som om man trodde det anlagen skulle komma, blott hinner det önskade målet: blifver lärarinna.

Jag erinrar mig huru, då jag var barn, en äldre fru, som ofta plögade besöka vår skola och dervid aldrig uraktlät att klappa hvar och en af oss på hufvudet, vid ett af sina besök sade till lärarinnan: "Ack, hvilket vackert blomsterland! Det måste vara ett lätt arbete att vattna dessa små plantor." Jag

tror, bästa Maria, att om vi icke i allmänhet äro lika sanguiniska, som denna goda fru, vi dock, innan vi sjelfva lagt hand vid undervisningen, föreställa oss, att det skall gå temligen lätt "att vattna", glömmande hvad som dock är det viktigaste och svåraste: att nedlägga sjelfva fröen till den blifvande skörden. Erfarenheten lärer, att barnet blott långsamt och småningom upptager de frön vi utså. Det kan till och med stundom se ut, som vore arbetet fåfängt. Vi få ej glädja oss åt anblicken af den späda uppspirande brodden, långt mindre åt den utslagna blomman. Svårt är, att härvid hindra känslor af nedslagenhet och missmod uppstiga i hjertat. Väl den, som förstår till fullo bekämpa dem och som med hopp och förtröstan fortsätter det till utseendet lönlösa arbetet! Bida vi tåligt, så få vi dock slutligen skåda frukter, väl icke i rikt och ymnigt mått, men dock tillräckligt för att öfvertyga oss om, att arbetet icke var fåfängt.

Du säger, att du tycker små barn äro så älskvärda och häruti vill jag gerna instämma, anmärkande likväl, att de någon gång kunna visa mindre älskvärda sidor. Jag delar äfven din åsigt, att barnen böra lyda, icke af fruktan, utan af kärlek; nämligen af kärlek till det *rätta* och *goda*. Också tror jag, att man, åtminstone vid större barns handledning, ej bör fordra en *blind* lydnad; icke heller tvinga barnen att antaga något såsom riktigt och ofelbart endast på den grund att *lärarinnan* säger att så är. Jag tror att man fasthellre bör vädja till deras egen eftertanke och låta dem sjelfva pröfva vid sanningens ljus. Barn hafva i fråga om de ting, som falla inom området för deras uppfattning, ett skarpare och riktigare omdöme än vi ana. Isynnerhet visar sig detta vara fallet så snart fråga uppstår om rätt och orätt. Deras oförderfvade öga har ej svårt att igenkänna sanningens perla, då hon framlägges för dem i sin enkla skönhet. Må de derföre sjelfve få utvälja henne! Helt visst skall hon derigenom blifva dem dubbelt kär och dyrbar.

Du undrar om det är möjligt för lärarinnan att vinna tillgifvenhet af *alla* barnen i klassen. — Jag tror det, såvida lärarinnan å sin sida omfattar alla barnen med en lika tillgifvenhet. Att hon gör det, eller åtminstone bemödar sig härom, detta är i min tanke en ganska viktig omständighet. Vi hafva kanske något hvar svårt att hindra, att det ena barnet af ett eller annat skäl behagar oss mer än det andra. Visserligen finnas inom

hvarje skola några barn begåfvade med rikare själsförmögenheter än de öfriga. Dessa äro alltid vakna och uppmärksamma och fortare än de andra färdiga med svar. Det gäller att vakta sig för att gifva företräde åt och för mycket sysselsätta sig med dessa rikare naturer, att ej utveckla deras själsförmögenheter med försummande af de andras. Framhålla vi deremot beständigt dessa, så uppkommer snart olust och tröghet hos de andra barnen. Bittra känslor kunna till och med slå rot i deras späda hjertan. De fatta misstroende för oss, till hvilka de dock skulle blicka upp med en barnslig och hjertlig tillit. De åter, hvilka framhållas, blifva egenkära och afgifva sina svar med en sjelfbelåtenhet, som kanske ofta undfaller lärarinnan, men som deremot desto skarpare framträder för den, som befinner sig i skolan blott och bart såsom åhörare. Må vi därför öfvervinna oss sjelfva och gifva barnen lika del af den tillgifvenhet, till hvilken de alla hafva samma rätt! Eller, om vi ovilkorligen skola omfatta några med förkärlek, må då föremålen blifva, icke de bästa, de lyckligaste, de rikast begåfvade — nej, må vi då följa exemplet af den gudomliga kärlek, som med en synnerlig omsorg vårdade sig om det svaga, det oansenliga och föraktade — ja, det förvillade!

Men förlåt mig, Maria! Jag ordar så mycket om detta ämne, som fruktade jag att *du* skulle komma att göra dig skyldig till orättvisor i fråga om barnens behandling. Detta tror jag dock ingalunda. Jag tror ej att någon qvinna med hjerta gör det, så vida hon kommit till insigt af hvilken förmåga barn hafva att uppfatta och känna — ja, till och med att lida.

Det råd du begär med afseende på huruvida du bör söka plats vid någon enskild läroanstalt eller ingå vid folkskolan har jag svårt att gifva. För min del sätter jag visserligen *folkskolan* högt, ja högst; men detta kan ju vara partiskhet.

Torde hända, att din uppfostran och dina vanor allt för mycket skilja sig från de barns, hvilka du inom folkskolan komme att handleda. Det gamla ordspråket: "lika barn leka bäst", eger nog äfven här sin tillämpning. Visserligen kan det sägas om barnen i folkskolan, att de, åtminstone här i * —, i allmänhet hafva ett ganska städadt skick, ja, att flera bland dem härutinnan kunna mäta sig med de s. k. "bättre barnen". Dock är här och der mycket öfrigt att önska, hvilket ju ock, till följd af beskaffenheten inom månget hem, ej är att undra

på. — Om din tid tillåter, kunde du väl göra en resa hit till * — och taga folkskolan i betraktande. Som du vet, har under de sist förflutna åren mycket här blifvit gjordt för densamma. Nya skolhus med vackra, höga och ljusa lärosalar hafva blifvit uppbygda, behöflig skolmateriel anskaffad och talrika lärarekrafter satta i verksamhet. Också tror jag, att barnen, med ganska få undantag, gerna besöka skolan. Äfven föräldrarne hafva för densamma fattat förtroende, åtminstone synes det så af den ifver med hvilken äfven de, som hafva råd att betala för sina barns undervisning, söka platser för dem i folkskolan. De gamla farhågorna att barnen der få lära för mycket tyckas hafva vikit undan och lemnat rum för en klarare och bättre uppfattning.

Men jag vill ej längre trötta dig genom meddelanden, som måhända förefalla dig ganska enformiga. Kanhända har jag allt för mycket ordat om de svårigheter, hvilka en lärarinna har att bekämpa, utan att beröra de ämnen till glädje och tillfredsställelse, som ligga nära bredvid. Jag tror dock att din förhoppningsfulla blick just uppfattat och fäst sig vid ljuspunkterna, men deremot förbisett skuggpartierna på den tafla, som framställer skolan med dess många olika vexlingar. Låt dock icke skuggorna afskräcka dig, goda Maria! Huru dystra de än stundom synas, tjena de dock till att förhöja ljuspunkterna och att gifva åt taflan dess rätta värde och skönhet. — Målet är högt, och kallelsen att vara en — om också den ringaste arbetare i ljusets och bildningens tjenst, stor och upplyftande. Jag lyckönskar dig derföre af hela mitt hjerta till den nya banan och förblifver

din egen tillgifna

Nanny.